

χρησιμεύση πρὸς συντήρησιν τοῦ πζαμίου». Ὑπολογιζομένων καὶ τῶν δαπανωμένων εἰς τὰς οἰκοδομὰς, ὁ προϋπολογισμὸς τῶν ἐξόδων τοῦ Σουλτάνου φθάνει εἰς 50 περίπου ἑκατομμύρια φράγκων, τὸ δέκατον δηλονότι σχεδὸν τῶν ἐσόδων τοῦ Ὄθωμανικοῦ κράτους. Κατὰ τοῦτο δὲ ὁμοιάζει ἀκριβέστατα πρὸς τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ «βασιλικοῦ οἴκου» ἐν Γαλλίᾳ ἐπὶ μοναρχίας· ἐὰν ἡ αὐτὴ καὶ σήμερον ἐτηρεῖτο ἀναλογία ὁ ἀρχηγὸς τοῦ κράτους θὰ ἐλάμβανε τὸ οὐχὶ εὐκαταφρόνητον ποσὸν τῶν 300 ἑκατομμυρίων κατ' ἔτος ἀντὶ τῶν δύο μόνον, ἅτινα εἰσὶν ἤδη ἄριστὰ ὡς ἐπιχορηγήσεις αὐτοῦ.

Ἀλλὰ καὶ ἑτέραν ὁμοιότητα παρουσιάζει τὸ σουλτανικὸν σεράγιον πρὸς τὸν βασιλικὸν οἶκον τῆς Γαλλίας. Αἱ τακτικαὶ εἰσπράξεις τῶν φόρων δὲν ἐπῆρκον, καὶ ἀμφοτέρωι οἱ δυνάσταί, ὁ Γάλλος μονάρχης καὶ ὁ Ὄσμανὸς Παιδισάχ, ἠναγκάζοντο νὰ προστρέχωσιν εἰς δάνεια, ὅπως καλύψωσι τὰ κολοσσιαῖα χάσματα ἅτινα ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ κράτους κατέλιπον αἱ δαπάναι τῶν ἀνακτόρων. Καὶ ἐν αὐτῇ τῇ τελευταίᾳ χρεωκοπίᾳ τῶν οἱ Τοῦρκοι δυνάταί τις εἶπεν ὅτι συμφορῶφόθησαν πρὸς τὸ παράδειγμα τῆς γαλλικῆς μοναρχίας. Μὲ μόνην τὴν διαφορὰν ὅτι διὰ τὰς σπατάλας τοῦ βασιλέως τῶν Γάλλων οὐδεὶς ποτὲ Τοῦρκος ἐζημιώθη οὐδ' ὄβολον, ἐν ᾧ ἐπὶ δεκαπέντε ἤδη ἔτη οἱ μικροὶ Γάλλοι κεφαλαιοῦχοι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον κατέβαλλον πᾶσαν τὴν ἀπαιτουμένην δαπάνην πρὸς συντήρησιν τῶν ἀνακτόρων τοῦ Σουλτάνου, τοῦ θηριοτροφεῖου του, τοῦ χαρμίου του καὶ τῶν τούτοις ὁμοίων.

Ἐὰν θελήσωμεν ν' ἀνατρέξωμεν εἰς τὴν αἰτίαν, ἣτις παρήγαγε τὰ ἀποτελέσματα ταῦτα καὶ κατέστησεν ἀναποδράστους τοιαύτας καταστροφὰς, θὰ εὕρωμεν ὅτι πρωτίστη καὶ μόνη εἶναι ἡ ἀπόλυτος καὶ ἀνεύθυνος ἐξουσία τοῦ ἀρχηγοῦ τοῦ κράτους, ἥς ἔνεκεν ἄνευ τινὸς ἐλέγχου ἢ χαλινοῦ ἠδύνατο νὰ κατασπαταλᾷ τοὺς πόρους τοῦ κράτους.

Ἐδέησε νὰ ἐπέλθῃ μεγάλη κοινωνικὴ καὶ πολιτικὴ μεταβολή, ἡ ἐπανάστασις τοῦ 1789, ὅπως θέσθῃ τέρμα εἰς τὴν τοιαύτην κατάστασιν ἐν Γαλλίᾳ. Ἡ ἐσχάτως ἐν τῇ ὁμορφῇ ἡμῶν ἐπιφρατεία ἐπιτευχθεῖσα μεταβολή, εἶναι ἰκανὴ νὰ καταργήσῃ τὰς καταχρήσεις τοῦ παρελθόντος καὶ νὰ ἐπουλώσῃ τὰ ἐκ τούτων προελθόντα κακά; Τὰ πράγματα δὲν θὰ βραδύνωσι νὰ μᾶς τὸ δεῖξωσι.

Τὸ ὄνομα ἀχούρι ὑπὸ πολλῶν εἰδημόνων τῆς τουρκικῆς νομίζεται τουρκικόν· διότι ἀχούρ ἢ ἀχῆρ ὀνομάζουσι καὶ οἱ Τοῦρκοι τὸν ἀχυρῶνα καὶ μάλιστα τὸν ἵππωνα. Ἀλλ' ἡ ἀρχὴ του εἶνε ἑλληνικὴ· ἐν τῇ πρώτῃ τῶν Ἡρακλειωτικῶν ἐπι-

γραφῶν (στ. 439) ἀναγινώσκωμεν τάδε· οἰκοδομησῆται δὲ καὶ οἰκίαν ἐν τοῖς χώροις τούτοις, βοῶνα, μυχόν, ἀχύριον . . . τὸν δὲ ἀχύριον μὴ μεῖον τὸ μὲν μῆκος ὀκτώ καὶ δέκα ποδῶν, τὸ δὲ εὖρος πέντε καὶ δέκα ποδῶν, κτλ. Ἐκ τούτου λοιπὸν τοῦ ἀρσ. ἀχύριος (ὅπερ δὲν κατεχωρίσθη ἀκόμη εἰς τὰ Ἑλλην. λεξικά), οὐδέτ. κλινομένου: τὸ ἀχύριον, προῆλθε τὸ ἀχούρι.¹

ΛΥΣΙΣ ΔΙΑΛΕΚΤΙΚΩΝ ΑΠΟΡΙΩΝ

Ἄ δακτύλιος τοῦ Πολυκράτους.

Ὁ δακτύλιος τοῦ Πολυκράτους εἶναι σύμβολον εὐδαιμονίας τόσον διαρκοῦς καὶ ἀμεταπτώτου, ὅστε διὰ τοῦτο καὶ μόνον νὰ φαίνεται ἡ προάγγελος ἐπιχειρήσεως τινὸς συμφορᾶς. Ὅσαίς οἱ ἀρχαῖοι ἐβλεπόν τινα ἐπαιρούμενον ἐπὶ πολλαῖς εὐτυχίαις, ἐνεθύμιζον πρὸς αὐτὸν τὸν δακτύλιον τοῦ Πολυκράτους· καὶ σήμερον δ' ἔτι γίνεται μεταφορικῆ χρῆσις τῆς παλαιᾶς ταύτης παραδόσεως, ἣτις ἔχει οἶαν περίπου ἔννοιαν καὶ ὁ πολύκροτος χριστιανικὸς ταλανισμὸς—«Ματαιότης ματαιότητων, τὰ πάντα ματαιότης».

Ἡ ἱστορία τοῦ δακτυλίου τούτου εἶναι ἡ ἐξῆς· Ὁ Πολυκράτης ἐκυβέρνα ὡς τύραννος τὴν Σάμον, κατὰ τὸν πέμπτον πρὸ Χριστοῦ αἰῶνα, καταλαβὼν τὴν ἀνωτάτην ἐξουσίαν, ἀφοῦ ἐκ τῶν δύο ἀδελφῶν του τὸν μὲν ἕνα ἐφόνησε, τὸν δ' ἕτερον ἐξώρισε. Τόσον εὐμενῆς ἐφάνη πρὸς αὐτὸν ἡ τύχη, ὅστε κατέβαλεν ἀκόπως πάντας τοὺς ἐσωτερικοὺς καὶ ἐξωτερικοὺς ἐχθροὺς, κατέκτησε πολλὰς νήσους τοῦ Αἰγαίου καὶ πολλὰς πόλεις τῆς ἀσιατικῆς παραλίας καὶ ἐνομιζέτο εἰς τῶν ἰσχυροτάτων καὶ πλουσιωτάτων δεσποτῶν τῆς Μεσογείου. Ὑπὸ τὴν κραταιὰν αὐτοῦ αἰγίδα ἤκμασαν ἐν Σάμῳ αἱ ἐπισημαί, αἱ τέχναι καὶ τὸ ἐμπόριον, καὶ ἡ δημοσία εὐμερῖα ἐφθασεν εἰς τὸν κολοφῶνα. Ἡ μοσικὰ αὕτη σειρά τῶν εὐτυχιῶν ἐσκανδάλισε τὸν φίλον καὶ σύμμαχον τοῦ Πολυκράτους Ἀμασιν, βασιλέα τῆς Αἰγύπτου, ὅστις πρεσβεύων ὅτι τὸ θεῖον εἶναι φθονερὸν, ἐφοβήθη ὅτι ἡ ἔκτακτος αὕτη ἔννοια ὑποκρύπτει φοβερὰν τινὰ τῶν πραγμάτων μετατροπὴν. Ἐγραψε λοιπὸν πρὸς τὸν Πολυκράτην ἐπιστολὴν παραινετικὴν, ἥς τὴν ἔννοιαν διέσωσεν ἡμῖν ὁ Ἡρόδοτος. «Αἱ μεγάλαί σου εὐτυχίαι, ἔλεγεν ὁ πολύπειρος βασιλεὺς, δὲν μοι ἀρέσκουσιν. Εἰς τοὺς φίλους μου εὐχομαι κράσιν ἀγαθῶν καὶ κακῶν, διότι τὸ θεῖον εἶναι φθονερὸν καὶ οὐδεὶς μέχρι τούδε, εὐτυχῶν κατὰ πάντα, ἐσώθη μέχρι τέλους ἀπὸ ριζικοῦ ὀλέθρου. Σὲ συμβουλεύω νὰ συγκρατήσῃς τὴν διαρκῆ ταύτην εὐτυχιάν, κατὰ τὸν ἐξῆς τρόπον. Θυσίασον ἐκουσίως τὸ πολυτιμότεον τῶν κειμηλίων σου, ἐκείνο οὐ ἡ ἀπώλεια

θὰ σὲ λυπήσῃ τὰ μέγιστα, ὅπως οὕτω μαλαξῆς τὸ πεπρωμένον».

Ἦρσεν ἡ συμβουλή εἰς τὸν Πολυκράτην· ἐπειδὴ δὲ εἶχε περὶ πολλοῦ καὶ διαρκῶς ἔφερε χρυσόδετον τινὰ σφραγίδα, ἔργον τοῦ περιωνύμου καλλιτέχου Θεοδώρου, ἀπεφάσισε νὰ βίβῃ αὐτὴν εἰς τὴν θάλασσαν. Ἄλλ' ἡ θυσία αὕτη δὲν ἐφάνη εὐπρόσδεκτος εἰς τοὺς θεούς. Μετὰ τινὰς ἡμέρας ἔρχεται ἄλιεύς εἰς τὰ Ἄνακτορα κομίζων δῶρον εἰς τὸν τύραννον μέγαν ἰχθύν· ἐνῶ δὲ παρεσκευάζον αὐτὸν οἱ θεράποντες ἀνεῦρον ἐντὸς τῆς κοιτίας τοῦ τὴν σφραγίδα. Ὁ Πολυκράτης ἔσπευσε νὰ ἀναγγεῖλῃ τὸ θαυμάσιον τοῦτο γεγονός εἰς τὸν Ἄμασιν· ἐκεῖνος δὲ ἐκλαθὼν τοῦτο ὡς ἀπόδειξιν ὅτι ὁ φθόνος τῶν θεῶν μένει ἀνεξιλέωτος, διέλυσε ἐκ τοῦ παραχρῆμα τὴν μετὰ τοῦ σαμίου τυράννου φιλίαν καὶ συμμαχίαν, μὴ θέλων, ὡς ἔλεγε, νὰ λυπηθῇ καιρίως, μανθάνων μετὰ μικρὸν τὸν ὄλεθρον ἀνδρὸς προσφιλεστάτου.

Ὁλίγος τῶντι παρήλθε χρόνος καὶ αἱ προρήσεις τοῦ βασιλέως τῆς Αἰγύπτου ἐξεπληρώθησαν. Ὁ Πολυκράτης, διανοούμενος νὰ κινήσῃ πόλεμον κατὰ τοῦ μεγάλου βασιλέως καὶ ἐξαπατηθεὶς ὑπὸ τοῦ Σατράπου τῶν Σάρδεων Ὀρείτου, ὡς δῆθεν ὁμόφρονος, συνελήφθη ὑπ' αὐτοῦ, μεταβὰς ἀνυπόπτως εἰς Σάρδεις, καὶ ἀνεσταυρώθη. Ἡ τραγικὴ αὕτη λύσις σαφηνίζει εἰς τὸν ἀναγνώστην ποίαν ἔννοιαν ἔχει ἡ ἱστορία αὕτη τοῦ δακτυλίου τοῦ Πολυκράτους, ὡς πρακτικὴ ἐφαρμογὴ τοῦ φιλοσοφικοῦ ἀξιώματος ὅτι ἡ ὑπέροχος εὐτυχία ἄγει πρὸς ὄλεθρον.

Ὁ Ἡρόδοτος οὐδὲν ἕτερον ἀναφέρει περὶ τῆς σφραγίδος ταύτης ἢ ὅτι ἦτον ἐκ σμαράγδου, τοῦ πολυτιμοτάτου τῶν λίθων πρὸ τῆς ἀνακαλύψεως τοῦ ἀδάμαντος. Ἄλλ' ἄλλοι μεταγενέστεροι συγγραφεῖς διέσωσαν λεπτομερείας τινὰς περὶ τοῦ καλλιτεχνήματος τούτου, φυλαττομένου, ὡς ἐπιστεύετο, ἐν ναῶ τινι τῆς Ῥώμης. Καὶ κατὰ τοὺς νεωτέρους δὲ χρόνους ἀμπελοῦργος τις εὔρε πλησίον τοῦ Ἀλβάνου λίθου, ὅστις ἐξελήφθη ὡς αὕτη ἡ σφραγὶς τοῦ Πολυκράτους, ἢ ὡς πιστὸν αὐτῆς ἀντίγραφον. Ἡ σφραγὶς αὕτη εἶναι μεγάλη ὡς πεντάδραχμον, ἀλλ' ὡσεὶδὴς μᾶλλον τὸ σχῆμα. Ἡ γλυφὴ, ἀριστοῦργημα τέχνης καὶ λεπτότητος, εἰκονίζει λύραν καὶ περὶ αὐτὴν τρεῖς μελίσσας περιπταμένας. Κάτωθεν, πρὸς μὲν τὰ δεξιὰ, φαίνεται δελφίν, πρὸς δὲ τ' ἀριστερὰ, κεφαλὴ βοῦς πρὸς τὴν βᾶσιν δὲ ἀναγινώσκεται τὸ ὄνομα τοῦ τεχνίτου.

A. Σ. Β.

Ὁ Εὐριπίδης ὀνειδιζόμενος ὑπὸ τινος ὅτι εἶχε στόμα δυσῶδες, ναί, εἶπε, διότι πολλὰ μυστικὰ κατεσάπησαν ἐν αὐτῷ.

ΤΑ ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΑ ΕΝ ΕΛΒΕΤΙΑ,

Ἐκτὸς τῶν ἀναριθμητῶν μέσων, τὰ ὁποῖα ἡ Ἑλβετικὴ Κυβέρνησις παρέχει πρὸς μόρφωσιν τῶν πολιτῶν τῆς, δὲν ἐλησμόνησε συνάμα νὰ συνειθίσῃ αὐτοὺς ἐκ νεαρᾶς ἡλικίας εἰς τὴν οἰκονομίαν, καὶ ὁβολὸν, οὕτως εἶπεν, νὰ μὴ ἐξοδεύωσιν εἰς ἀντικείμενα ὅλως περιττά!

Ἐστύθησαν πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ταμειυτήρια (caisses d'épargnes), χρησιμεύοντα ἰδίως διὰ τοὺς παῖδας τῆς ἐργατικῆς τάξεως, καὶ ἡ σύστασις αὐτῶν δὲν ἀποβλέπει μόνον τὴν συνήθειαν πρὸς τὴν οἰκονομίαν, ἀλλ' ἵνα καὶ συνειθίσωσιν αὐτὰ ἐξ αὐτῆς τῆς τρυφερᾶς τῶν ἡλικίας εἰς τὸ νὰ ᾧσιν εὐάγωγα καὶ ἐπιμελῆ, τότε ἐν τῷ σχολεῖῳ ὅσον καὶ ἐν τῷ οἴκῳ. Ὁ πατήρ ἢ ἡ μήτηρ ἢ ἄλλος τις τῶν συγγενῶν, τότε δίδει ποσὸν τὸ ὅπερ προαιρεῖται, καὶ τὸ ὁποῖον θεωρεῖται ὡς βραβεῖον προερχόμενον ἐκ τῆς ἐπιμελείας καὶ χρηστῆς ἀγωγῆς, ὅταν τὸ βιβλιᾶριον τοῦ παιδὸς φέρῃ θαμνοὺς ἐκ μέρους τοῦ διδασκάλου ἢ διδασκαλίσης ἀξίους βραβεύσεως. Ὅθεν ὁ παῖς ἀναγκάζεται νὰ ἦναι ὀχι μόνον ἐπιμελής, ἀλλὰ φρόνιμος καὶ εὐάγωγος, καὶ τοῦτο πρὸς τὸ διπλοῦν συμφέρον του, τὸ νὰ καθίσταται ἀγαπητὸς εἰς τοὺς γονεῖς του, καὶ συγχρόνως ν' αὐξάνῃ τὴν ἰδίαν αὐτοῦ περιουσίαν. Φέρει ἕκαστος παῖς βιβλιᾶριον (livret) ἐπὶ τούτῳ, ἐν τῷ ὁποίῳ σημειοῦνται τὸ ποσὸν, ὅπερ καταθέτει ὡς ἰδίαν αὐτοῦ περιουσίαν κατὰ Σάββατον, καὶ τὸ ὁποῖον δύναται νὰ ἦναι καὶ 10 λεπτά· ἄρχεται δὲ ὁ παῖς τὸ τοιοῦτον ἀπὸ τοῦ 6^{ου} ἔτους τῆς ἡλικίας του.

Τοιαῦτα ταμειυτήρια ὑπάρχουσι καὶ διὰ τὴν ἐργατικὴν τάξιν τοῦ λαοῦ. Εἰσὶ δὲ τοιαῦτα περὶ τὰ 180 ὡς ἔγγιστα εἰς τὰ διάφορα Καντόνια τῆς Ἑλβετίας, περιέχοντα 120 ἑκατομμυρίων φράγκων!²

1. Ἐν Ἑλλάδι μόνον παρὰ τῇ Ἑθνικῇ Τραπέζῃ ὑπάρχει ταμειυτήριον, ὅπως δέχεται ἐπὶ τόκῳ (4 0/10, ὅλα τὰ ἀπὸ καθημερινᾶς οἰκονομίας περισσεύματα πάσης τάξεως πολιτῶν, τὰ ὁποῖα, γονιμοποιούμενα οὕτω, σχηματίζουν κεφάλαιον. Καθ' ἑκάστην Κυριακὴν ὑπάρχει εἰς τὸ κεντρικὸν κατάστημα τῆς Τραπέζης καὶ εἰς τὰ ὑποκαταστήματα αὐτῆς γραφεῖον, ὅπερ παραλαμβάνει τὰς καταθέσεις ἐνὸς ἑκάστου, καὶ ἀποδίδει, ἐπὶ προηγουμένη αἰτήσεσι, προλαβούσας καταθέσεις. Ὁ ἐλάχιστος ὁρὸς ἑκάστης καταθέσεως εἶνε δρ. 3, ὁ δὲ ἀνώτατος, καταθέσεως τὴν αὐτὴν ἡμέραν καὶ παρ' ἐνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ καταθέτου γενομένης, δρ. 100.

Κατὰ τὴν κατάστασιν τῆς Τραπέζης τῆς 20 Μαΐου ε. ε., ἦσαν καταθεθεῖναι ἐν Ἀθῆναις δρ. 301,807, ἀντιπροσωπεύουσαι 1100 καταθέτας, ἐξ ὧν 700 ἦσαν γυναῖκες καὶ 400 ἄνδρες. Ἐκ τῶν γυναικῶν αἱ πλείους εἶνε ὑπηρέτριαι καὶ ἐργάτιδες, οἱ δὲ ἄνδρες ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἐργάται. Κατὰ τὸν Ἀπολογισμὸν δὲ τοῦ παρελθόντος ἔτους ἦσαν καταθεθεῖναι ἐν τέλει Δεκεμβρίου ἐν τοῖς ὑποκαταστήμασι τῆς Τραπέζης δρ. 111,133, ἐξ ὧν δρ. 76,362 ἀνήκον εἰς τὸ ταμειυτήριον τοῦ ὑποκαταστήματος Σῆρου. Σ. τ. Δ.

2. Περὶ ἐκπαίδ. ἐν Ἑλβετίᾳ ὑπὸ Β. Ν. Βουλγάρεως.